

Europa efter coronan

Böckerna om coronapandemins verkningar på världen och demokratin duggar nu tätt. Två som tar sig an Europa är **Ingmar Karlssons** *Europa. En historia i tid och rum* och **Ivan Krastevs** *Är morgondagen redan här? Hur pandemin förändrar Europa*.

Ingmar Karlssons bok är en lärd och lättläst beskrivning av hur idén om Europa utvecklats under seklen. För tanken på ett enat Europa är inte ny. 1461 föreslog den böhmiske kungen **Podiebrad** att ett europeiskt statsförbund skulle bildas. Det skulle ha gemensamma rättsregler, utrikespolitik, armé och budget. En internationell skiljedomstol skulle säkra freden och besluta om sanktioner mot länder som bröt mot avtalet.

Karlsson betonar att nationalstaterna är grunden för EU och att det därmed uppstår en konflikt mellan de som enbart strävar efter ett ekonomiskt samarbete mellan staterna och de som vill ha ett federalt Europa. Han visar hur nationalstaterna i dessa pandemins tider blir alltmer egenmäktiga och hotar demokratin. Själv förespråkar han ökad makt åt regioner för att undvika att de stora nationerna styr och de små blir maktlösa.

Krastevs bok är en kort – sjuttio sidor – essä. Han noterar att pandemin inneburit ett hot mot demokratin eftersom individuella rättigheter som fri rörlighet inskränkts. Men den har inte stärkt auktoritära ledare som till exempel **Bolsonaro** eller **Lukasjenko**. De har förnekat eller förminskat pandemin som de inte kan påverka genom egna beslut. De vill ha makt att besluta om vilka kriser de kan hantera. Pandemin är ett hot mot deras ledarstil.

Pandemin har lett till att varje land nu inser att den nyliberala globaliseringen gått för långt när bristen på sjukvårdsutrustning och medicin blivit uppenbar. Krastev menar dock att varje land inte kan bygga upp reserver och bli

självförsörjande. Rollen för EU vidgas därför. Han formulerar det så här: "Om världen tänker bli mer protektionistisk är en effektiv protektionism i Europa möjlig endast på en gemensam europeisk nivå."

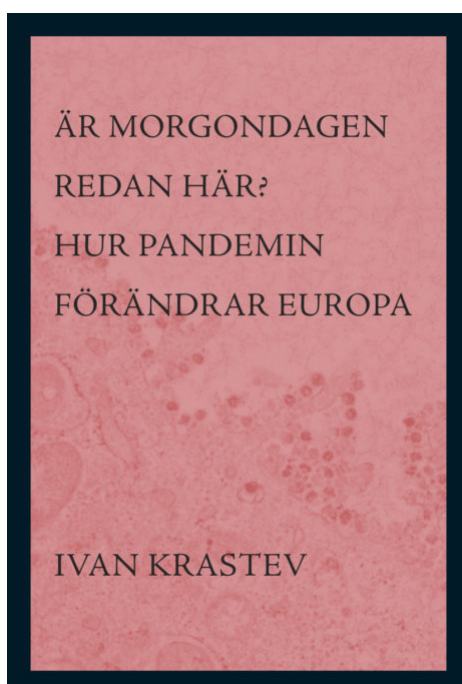
Jan Molin

Europa. En historia i tid och rum

Ingmar Karlsson

Historiska media

Är morgondagen redan här? Hur pandemin förändrar Europa.

Ivan Krastev

Daidalos